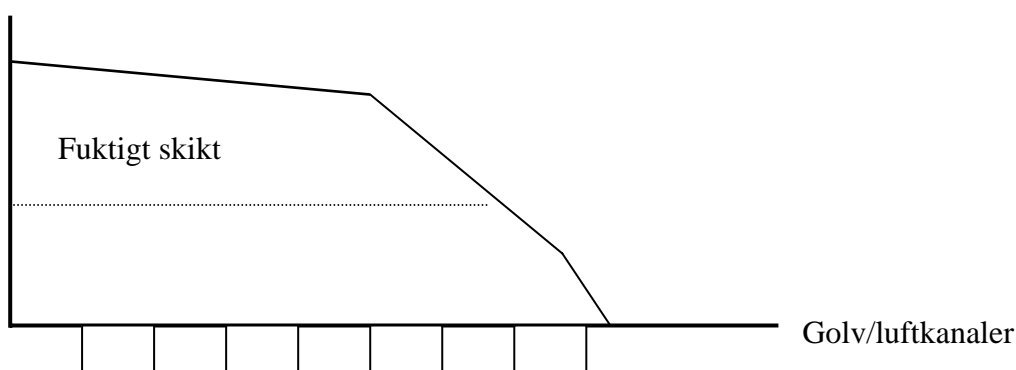

Kompletterade material till artikel om torkning och lagring av vallfrö. Svensk Frötidning nr. 5 2008.

Fuktiga skikt - en vanlig felkälla

Fuktigt skikt som inte kan blåsas igenom. Skörden kan i värsta fall förstöras helt eftersom fröna möglar mycket snabbt.

Många fröodlare har upplevt att det bildas ett fuktigt skikt som luften inte kan tränga igenom. Orsaken kan vara för liten fläkt, för stor lagringshöjd eller för tidig värmetsättning. Försök först att få luft igenom. Om man inte kan öka fläktkapaciteten är en nödlösning att man stänger av hälften av torkningskanalerna för att få större luftmängd i en del av lagret en kortare tid (max 5 timmar). Därefter upprepas proceduren med den andra hälften av lagret osv. Om man känner en möglik lukt bör man omgående luckra hela lagret med en grep eller flytta en del av fröna till en annan del av lagret med ledig torkningskapacitet.

Torkning av små frövolymmer

Ängssvingel ger vid normal skördenivå 4-6 m³ frö per hektar, timotej ger 1-2 m³ frö per hektar och klöver ca 1 m³ frö per hektar. Det är med andra ord stora skillnader på hur mycket frö man behöver torka. I en plantork byggd för torkning av spannmål kan små frövolymmer ge problem. Timotej och klöverfrö kan inte lagras speciellt högt på grund av stort mottryck. Ofta finns det dock hylsor eller skörderester i råvaran som gör att luftgenomströmningen blir bättre än den borde vara enligt tabellerna.

En populär metod vid torkning av timotej och klöverfrö är vallfrötork i vagn (se gårdsexempel). Bygger du en plantork med 90 cm c/c och samtidigt odlar klöverfrö eller timotej kan du bygga de första kanalerna med ett mindre avstånd (till exempel 60 cm c/c). Du sätter då upp en vägg och torkar klövern eller timotejen i denna del av plantorken. Vid torkning av små partier i plantork är det viktigt att det går att strypa fläkten annars är risken stor att när frövaran blir torr så flyger materialet upp i taket.

Vallfrötork i vagn

Fritz Frithiofsson i Opplunda, Vikingstad har gjort en välfungerande vallfrötork i en ombyggd vagn. Med hjälp av en gammal vagn, byggskivor, hålad plåt på rulle från Nima, 20 cm höga regler, och en mindre höfläkt har han fått en tork för vallfrö.

Den hålade plåten ligger på stående regler i botten av vagnen. Reglarna ligger med 60 cm cc-avstånd. Skivorna är 1,20 m höga och längden på torkdelen är 4,1 m. Framför torkdelen sitter en 70 cm lång låda där fläkten sitter längst fram. Den fläkt som används är för stor så att delar av den har täckts för att ge lagom med luft. Vid något tillfälle har lite extra värme tillsatts i form av en byggfläkt framför fläkten.

Kostnaden för materialet var cirka 4-5 000 kr förutom fläkt och vagnen som fanns innan.

Fritz har torkat timotej och rödklöver med bra resultat

Av Per Ståhl, HS Östergötland

[Se även Hans Jonssons reportage från Uno Carlsson, Dalsland, Jordbruksinformation 21-2006](#)